

რედაქცია

მელიამინოვის ქუჩაზე, პეტრე ჩაიგეშტოვის სახლში.

ხელის-მოწერა

რედაქციაში და სტ. მელიამინოვის სტამბაში. შალაქს გარეშე მცხოვრებთათვის: ВЪ Тифлисъ. ВЪ редакцію газеты „Дრობა“.

გაზეთის ფასი

წელიწადში 8 მან., ნახევარ წელიწადში — 4 მან. და 50 კაპ., თვეში — 1 მან. ცალკე ნომერი — ერთი შაურის.

დროება

გამოდის კვირკობით. ოთხშაბათობით და პარასკეობით

განცხადება

მიიღება ქართულს, რუსულს, სომხურს და უცხოურს ენებზე.

განცხადების ფასი

დიდი ასოებით, ასოზე — 1 კაპ., ასო-მოთარეულით, სტრიქონზე — 8 კაპ., ციცეროთი, სტრიქ. — 5 კაპ. და პეტიტით — 4 კაპ.

თუ საჭიროება მოითხოვს, რედაქცია გაასწორებს და შეამოკლებს გამოცხადებულ სტატიებსა. დაუბეჭდელი სტატია ავტორს არ დაუბრუნდება.

რედაქციაში (მელიამინოვის ქუჩაზე, ჩაიგეშტოვის სახლში) მიიღება ხელის-მოწერა ამ 1876 წლის

„დროებაზე“

ფასი მთელი წლისა — 8 მან. ნახევარი წლისა — 4 მან. და 50 კ. სამის თვისა — 2 მან. და 50 კ. ერთი თვისა — 1 მან. შალაქს გარეშე მცხოვრებთა შემდეგის ადრესით უნდა დაიბარონ გაზეთი: ВЪ Тифлисъ. ВЪ редакцію газеты „Дრობა“.

ახალი ხელის-მოწერა ყველა ამ წლის ნომრებს თავიდანვე მიიღებენ.

ჩვენს აგენტებს შარშანდელი ფურცლების დროზე გამოგზავნის თხოვნას ეუბნებოდნენ.

საქართველო

შალაქის გამგებობის სხდომა

ამ ორშაბათს, 19 იანვარს, იყო პირველი საზოგადო სხდომა ჩვენი შალაქის გამგებობისა, რომელზედაც ახლად ამორჩეული შალაქის მ. ვი. უფ. დ. შიუიანი თავმჯდომარეობდა. სხდომის განხილვა - თანავე, უფ. თავმჯდომარემ წარმოასტკეა მოკლე სიტყვა, რომელშიაც გამოარკვია თავის საკუთარი და შალაქის გამგებობის მოვალეობა და უფლება.

ფულტონი

ფიჭრები და ღარდები

ზოგის დღეებისა გამო

ნეტავი იმ ცხოვრებას, იმ სიმდიდრეს და იმ სიღარიბესაც, სადაც კაცი კაცსა სცნობს, გული გულსა გრძნობს, სული სულს ეტრფივალება! შეველა მტერს იცნობს და ძმა მუდამ და მოუშორებელი თანამოაზრე, მხარი, სისხლია თავის ამხანაგისა. მიღიხარ ამ საუკუნოებით გაკაფულს ველზედ. ერთი ლამაზი ჯოჯოხეთის გზას გიჩვენებს, მეორე სამოთხისას. ხედავ იქ მეკოდრე მიძვრება შუკვებში, იქ ჯალათი მიიკვლავნება თავის გასისხლიანებული ხანჯალით. მაგრამ ყველაფერი გზის სიბრწყილეაღეში გამოგჭერტს, ყველაფერს სინათლე აძევს, ყველაფერს თავისი განსაზღვრული მდგომარეობა და სახე აქვს. დაახ, სანატრელია ამ ხალხში ცხოვრება; უცხო ზღვის კიდეა ის ზღვის იდე, სადაც ამგვარი ხალხი სახლობს.

ჩვენ უნდა ვეცადოთ, სთქვა უფ. შიუიანმა, რომ ა) კანონის წარმომადგენლებთან რაიმე უკმაყოფილება არ მოგვიხდესო, ბ) რომ საზოგადოება და ჩვენი ამომრჩეველნი ჩვენი მადლიერნი იყვნენ და სარგებლობას ხედავდნენ ჩვენს მოქმედებაში და გ) რომ სხდომებზე რიგიანათ, წესიერად გვეჭიროს თავიო. თუ ამ სამი მხრით კარგათ წაიყვანთ საქმეს, მაშინ გამოგობა თავის ნამდვილ დანიშნულებას აასრულებსო და სხ.

ამ სიტყვის შემდეგ, რიგის საქმეებს შეუდგნენ.

უფ. სეკრეტარმა წაიკითხა ორი მოხსენება შალაქის რჩევისა (შპრავისა), რომელთაგან ერთი ბაზრის ზედამხედველებს (სავაჭრო პოლიციას) შეეხებოდა და მეორე კი ქუჩების რემონტსა და შოსეს გაყენებას. ამ უკანასკნელმა საგანმა ხანგრძლივი ბაასი ასტუნა. ბოლოს გადაწყვიტეს, რომ რჩევას მიენდოს ამ საგნის ხელახლად გადახედვა და განჩინების დადგენა იმაზე: მიეცეს ადმინისტრაციას ის ფული, რომელსაც ახალი შოსეს გაყენებისთვის თხოულობს, თუ არა, და შემდეგ ეს განჩინება საზოგადო სხდომას წარმოუდგინოს საბოლოოთ გადასაწყვეტათ.

რამდენიმე წერიმალე მოხსენების შემდეგ, ისეთს საგანზე ჩამოვარდა ლაპარაკი, რომელსაც ახლა ჩვენი ქ-

ლაქისათვის თითქმის უპირველესი მნიშვნელობა აქვს.

ჩვენ იმ კვარტირის გადასახადზე ვამბობთ, რომელიც ასე ამძიმებს ქალაქის ბიუჯეტს და რომელზედაც მოხსენება თვითონ უფ. თავმჯდომარემ წაიკითხა.

ამ მოხსენებებში ჩვენ შევიტყუთ, რომ ამ ჟამად მთლიანად 344,800 მანეთამდე აქვს შემოსავალი და აქედან მარტო კვარტირის ქირად შალაქი წელიწადში 122,500 მანეთამდე იხდის, ე. ი. ერთ მესამედზე მეტს თავის შემოსავლიდამ; ოდესსა კი ამ ხარჯისათვის თავის შემოსავლიდამ 1/15 იხდის, ძიევი 1/40, პეტერბურღი ამ ჟამად მხოლოდ 1/200, ე. ი. 22 ათას მანეთს.

ჩვენმა შალაქმა რომ მარტო გარნიზონისთვის, ე. ი. ლინის ბატალიონებისთვის გადისხდოს ხარჯი, წელიწადში 22,254 მანეთი გამოვა და ამნაირად შალაქს თითქმის ასი ათასი მანეთი დარჩება წელიწადში შემოსავლიდამ.

შალაქის რჩევა იშუამდგომლებსო სთქვა უფ. შიუიანმა, რომ ეს სამძიმო გარდასახადი შალაქს შეუძლებელია და იმედიაო, რომ ეს შუამდგომლობა უნაყოფოთ არ ჩაივლისო.

ქრებამ დიდის სიამოვნებით მოისმინა ეს მოხსენება.

მეორე საგანი, რომელზედაც თავ-

გისმჯდომარემ კრების ყურადღება მიიქცია, იყო დაფასება და ხარჯის აღება იმ სახელმწიფო და საზოგადო სახლებზე, რომელთაგან შალაქს არავითარი შემოსავალი არა აქვს. ამ სახლებიდან შალაქი 20-30 ათასს მანეთს მოგლის წელიწადში.

შემდეგ ქრებამ ხმის უმეტესობით სამი კაცისაგან შემდგარი დამფასებელი კომისია აირჩია; საკუთრად დამფასებლებად: უფ. პრტ. პრტ. ხარაზოვი და ალ. ი. შითუაშვილი და შალაქის არხიტექტორად ბრ. აბ. აბესალომოვი. მითოველს დამფასებელს ფენის ქირად დაუნიშნა 500 მან., არხიტექტორს — 1000 მან. და კანცელარიის ხარჯათ — 600 მანეთი.

ჩვენ აღარ ჩამოვთვლით კიდევ იმ წერიმალ საგნებს, რომლებზედაც ქრებამ შკონდა მოლაპარაკება. მარიოდე სიტყვას გეტყვით მხოლოდ საზოგადო შთაბეჭდილებაზე:

ახალი თავის დანიშნვა შამგებობას ამ თავითვე დაეტყო: მიუღიათ მხედველობაში ჩივილი ზალის მოუთავსებლობაზე და ახლა ეს ზალა ცოტათი გადაუკეთებიათ; ორად გაუყვიათ მოაჯირით; ერთი მხრით ხმავანები სხედან, მეორეს მხრით საზოგადოება. შურნალისტებისათვის ცალკე სტოლი ღვას.

თვითონ სხდომა ახლა ბევრად უფრო რიგიანათა და წესიერად მიდის, ვიდრე ადრე მიდიოდა; აღარ

ნადავ კეთილათ გამოისმის შენი გულის ძგერა, რადგანაც ყველგან არა ბოროტებას ხედავ; სიცოცხლე ტკბილია, რადგანაც სიტკბობასა გრძნობ.

×

მაგრამ ნუ იწყენ, ჩემო მდელო, ჩემო ქუჩუჩა მთებო; ნუ დამგობ, მამულო სიყვარულო! მე იმისთვის კი არ მენატრება ამ ხალხის დღეგრძელობა და მათთან ცხოვრება, რომ შენ შემძულეობდე ან შენს არსებობას ვკრულავდე, ვსწყვილიდე.

არა, ჩემო მშენებელი და უცხოვ სახილაეო ძახო! შენდამი სასოება, შენდამი ტრფობა მაიძულებს ამ ახსარებას; შენი სიყვარულია ნადავ ჩემი გულის ამშლელი.

შენი ქება და შენი დიდება ტაძრათ-მიყვანების დღე არ არის ჩემთვის; ერთი სასიხარულო სურათი შენის ცხოვრებიდამ ჰასექი, ძრისტეს აღდგომა არ არის ჩემთვის?

მაგრამ რა ექნა, რომ ამ განრხწუნად სოფელში შენთვის არაფერია გულის გასახარი, სიცოცხლის მომცემი! შენს ხანჯალს ძალა აქვს, ან

ის შხამი აცხია, რომელსაც დაბრკოლების წინააღმდეგობა შეეძლო, ან ოღრო ჩოდროების გადარჩენა? რაც გუშინ შენს ნადავს ფლობდა, განა დღეს ის ყველასგან განრისხული, შეგინებული დატაკათ არ დაწინწალობს სოროებში? ბუშინდელი სადიდებელი და სატრფო არსება დღეს დავიწყებული არ გყავ? სად არის, სად გადიკარგა გუშინდელი ჩვენი გონების მადვიძებელი, უგუნურების მზდევნელი, ჩვენი სარწმუნო, ჩვენი მოძმე, შენთვის თავგანწირული? დღეს ის თხემის სიმალღებუდ არ მოჩანს, ძნელს სუღარმა გახვეული...

მაგიერათ გუშინდელი მეძაევი, დიაცი დღეს ჩვენს წინ მუსიკობს; ჩვენც ვემიჯნურებით, ვეტრფით, ყელს ვეხვევით მას. რაც გუშინ უფერული, უშნო, არა-სარწმუნო იყო, დღეს გვეჯერა ყოველი მისი სიტყვა და ფარჩით მოსილს ტაძარზედ აგვიზიდავს ის დაგვირგვინებული ზადე;

კერპი, რომ ესდენი დით, ის სალოცველია, რის ხსენებაზედაც ზიზღი მოგვიდოდა, ჩვენ დღეს ღრეჯით და ღიმლით შეეყურებთ მის პატიოსნებას.

ზასაკვირველია ყველაფერი ამ სოფელში! მაგრამ რა გესლიანი და მრისხანე უნდა იქნეს ჩვენი მომავალი!

×

რა დღე იქნება ის დღე ჩემთვის, რომ ჩემს დედა-ქალაქში ამ უზარმაზარს დარბაზებს დაინახავდე, ან ამ ხალხის მოძრაობას, ამ სიცოცხლეს, ამ ცხოვრებას, რომელსაც მე დღეს პარიჟში ვხედავ, ჩემო მამულო!

აქ ეხლა დღესაწაულებმა მოიწვიეს, ძთელი პარიჟი ქუჩებზედაა გამოფენილი და უმისოთაც გამშენიერებულს და საქებს ქალაქს ეს ორი მილიონი სულდგმული მოძმენი, ფაცა-ფუცი, სიცილი, სიხარული თუ მასხაობა უფრო ამკობს, აკეკლუცებს.

×

შველა ბუღერებზედ პატარ-პატარა ფიცრის დუქნებია ჩამწკრივებული,

არის საზოგადო ხმაურება, ათისაგან ერთად ლაპარაკი და ყვირილი. მხოლოდ ერთი-ორი ხმოვანია პრეზიდი, რომელნიც კრების „enfant terrible“-ად ჩათვლებიან და რომელნიც თითქმის თავის მოვალეობათა სთელიან, რომ მუდამ, რაზედაც უნდა იყოს სჯა, თავის სიტყვა ჩაკვეტონ ბაასში. მაგრამ იმედია, ახალი თავს-მჯღობარე იმათ მალე გაწრთენის...

რეის ნახევარზე დაწყებული სხდომა შუალამდელი არ გათავებულა და მომეტებული ნაწილი ხმოვანებისა მხნეთ იყენენ, დაღალულობა არაფერს ეტყობოდა; მხოლოდ ერთ-ორ ხმოვანთა, ძველის ჩვეულებით შეჩვეულთა, ვერ გასძლეს და თერთმეტ საათზე ზალიდამ გამოვიდნენ.

დღიური

ამდენი ხანი რუსეთისა და სამზღვარ გარეთის ფორტა გვიგვიანდებოდა და ახლა იმერეთის ფორტამაც დაიწყო კოკლობა. ეს მეოთხე დღეა რაც მუთაისის გუბერნიიდან ფორტა არ მოსულა.

ამბობენ, რომ შათი-მთილისის რკინის გზაზე რამდენსამე ალაგას და განსაკუთრებით სურამის ქედზე გზა ისე გაფუჭებული არისო, იმდენი თოვლი სძევსო, რომ იქნება ოთხ დღესაც ვერ გასწვინდონო და ფორტამ ვერ დაიწყოს წესზე სიარულიო.

ჩვენ ენახეთ ერთი პარიჟში გამოცემული წიგნი, სახელად La Souveraineté Libre, par R. Bernoville (თავისუფალი სუვერენიტეტი—თხზ. რ. ბერნოვილისა). წიგნი მშვენიერად არის დაბეჭდილი, შიგ რამდენიმე სურათთა მონასტრებისა და სენებისა და აგრეთვე თვით სუვერენიტის კარტა.

შეცდებით, რომ ამ წიგნის შინა-

რომელშიაც ურიცხვი საქონელი აწყვიდა, ბავშვების სათამაშოები თუ სხვა რამეებიც; ყველაფერს დღესასწაულობის მხიარული სახე ადევს, ყველაფერი გასიამოვნებს. დღესთვის ყოველს პარიჟელს მამას შემონახული ფული აქვს, რომ თავის შვილებს კარგი დღესასწაული გაუთენოს; დღესთვის ყოველი პარიჟელი დედა უფრო მოწადინებულია, რომ თავის შვილს კარგი სათამაშოების საჩუქრით სიყვარული დაუმტკიცოს, ამხიარულოს და თვითონაც მითნეტარება ნახოს.

შრანცუზის დედა როგორც დღეს, ისრე სხვა დროსაც თავის შვილის მოყვარეა; მაგრამ დღეს მხიარულებაში აჩვენებს თავის სასიამოვნო შეილსა და თავის დროს სიმწარეშიდაც, რასაკვირველია. აქაური დედა ამ დროს დამთვრალსავეთ დაეხეტება ერთი დუქნიდამ მეორეში, ყველაფერს შინჯავს, ყველაფერს ათვალთვრებს, რომ უკეთ გამოარჩიოს, უფრო მოსაწონი გამოსძებნოს. დღეს ის, ამ თითქმის წერიმალ საქმისთვის,

არის ამ მოკლე ხანში გაეცნოთ ჩვენს მკითხველებს.

ბაზეთს „ბავკაში“ დაბეჭდილია: „ბ. ნ. შახბეგმა, რომელმანც ამ ორი წლის წინათ აქარა და ლაზისტანი დაიარა, გამოსცა ახლა პეტერბურში წიგნი, სახელად „სამი თვე მსმალოს საქართველოში.“

ამ ოთხს სტრიქონში სამი შეცდომაა: ერთი რომ წიგნს არ აწერია; უფ. შახბეგისაა ეს წიგნი, თუ სხვისი; მეორე პეტერბურში კი არ არის დაბეჭდილი, მალაქშია და მესამე ცალკე წიგნათ კი არა, ჯერ აქაურს „ზეოგრაფიული საზოგადოების წერილებში“ იყო დაბეჭდილი და მერე ცალკე ბროშურად იყო გადმობეჭდილი.

მრავლდება ჩვენს ქალაქში კლუბები ისე, როგორც სოკოები! ინგლისის კლუბი იყო, შატრების, არტისტების (?), ნემეცების, ხელოსნების არსდება; ახლა კიდევ, როგორც „მთილისის მოამბე“ გეაცნობებს, „სალიტერატურო კლუბი“ არსდება ქალაქში, რომლის წევრებად მარტო ლიტერატორები როდი იქნებიანო.

მართმა რაჭიდან ჩამოსულმა გვიამბო, რომ ახალი საეპრო წესის შემოღება იქ ძალიან უთავბოლოთა და უხეიროთ მიდის. როგორც სხანს, თვითონ ადგილობრივ ადმინისტრაციასაც ვერ გაუგია ეს წესი; უმისოთ ჩვენ ვერ შეგვიძლია გავგოთ ის გარემოება, რომ, ამ ადმინისტრაციის განკარგულებით, გლეხების და მემამულეების ერთთვლიან წისქვილზედაც გადასახადი დაუდვიათ, მაშინ როდესაც, კანონით, მხოლოდ იმ წისქვილზეა ბ.ჟი, რომელშიაც ოთხი ქვა ბრუ-

ამნაირათვე გატაცებული არის როგორც შავი დღის დროსაც?

×

დაახ, ფრანკუზი მით არის სხვა ხალხში გამოჩენილი, რომ ყველაფერში ცოცხალია, მარდი, დაულაღვი და გატაცებული!

დღეს, დღესასწაულების დროს, ამ პატარა თვალ-ცოცხალ, თმა-ქუჩუჩა ყმაწვილს რომ ეს სტვირი ენატრება, რომლისთვისაც მამა ფულს აძლევს და განარებული ყმაწვილი სტვენს, ერთი ქუჩი დამ მეორე ქუჩაში, ხტის, თამაშობს,— ხეალ ესევე ყმაწვილი, ამ დღესასწაულების დროს, ამავე სტვირით ამავე ქუჩებზედ არ დაეხეტება, არ სტვენს! მაგრამ მაშინ მას სტუდენტის ლენტი აკერია გულზედ, მეცნიერების შესწავლას ეჭიდება, თავის ხალხის ცხოვრებას ცნობილობას, ყურნალებს კითხულობს, მართებლობის მოქმედებას და ხალხის წინ წაწევას თუ უკუღმართობას ყურს უგდებს.

სულ ერთია—სტუდენტია, თუ ყმაწვილიური აღტაცებით მსტვენარი, ფრანკუზი მაინც სტვენს, ხტის, მას-

ნავს. ამბობენ, რომ, ამ უკანონო განკარგულების გამო, ზოგან გლეხებს დაუეჭიათ წისქვილები და ხალხი ძალიან შევიწროებული არისო.

ჩვენ გვთხოვენ დაბეჭდოთ ანგარიში იმ ქართული წარმოდგენისა, რომელიც გასულს 15 იანვარს იყო მთილისის საზღვსულთა მეთრში და როდესაც „ქიდეგ მართი მსხვერპლი“ წარმოდგინეს.

სულ შემოვიდა 365 მანეთი და 20 კაპეიკი. დინარჯა: თეატრის ქირა 180 მანეთი და სხვა და სხვა ნაირი წერიმალი ხარჯი 22 მანეთი და 50 კაპეიკი. დარჩა წმინდა მოგება 163 მან. 70 კაპეიკი, რომლიდამაც ნახევარი საქალბო მუკელსკის შკოლას უნდა გადაეცეს, და ნახევარი ერთ შევიწროებულ ყმაწვილ კაცს თავისი წიგნების გამოსაცემათ და ხელის მომართვისათვის.

„დროების“ კორექცია

პუხაზეთიდან, 3 იანვარს

მითქმის ათი წელიწადი იქნება, რაც პუხაზეთში მართებლობისაგან დანიშნული კამისია მუშაობს ბატონყმობის და მიწა-წყლის საქმის თაობაზე.

ამ კამისიამ გამოძიების შემდეგ სცნა, რომ პუხაზეთში ბატონყმობა არ ყოფილა და მასთან, თუმცა აქ საუკუნოებით უცხოვრია მიწის მუშა ხალხს, მაგრამ მიწა-წყლის საკუთრება არ ქონიათ. ამის გამო კამისიამ უფრო ადვილ საქმედ ნახა პუხაზეთის მიწა-წყლის სახელწიფოთ შერაცვა და მერე დარიგება გარდაწყვეტილ ზომით.

მართლაც ამ ნაირი პლანი ძალიან უადვილებდა კამისიას შრომას, მაგრამ, როგორც მოგეხსენებათ,

ხარობს; მაგრამ მის სტვენაში, მის ეხლანდელს ცელქობაში დროებითი დროს გატარება, თავისუფალ დროს თავის შექცევა, თავის გარეთიანება—თუ ამ სიტყვით შეიძლება ყმაწვილ კაცის გაგვიტებული მხიარულება გამოვთქვა. რას უშავებს ფრანკუზს ასრეთი სიმჩატე, ეს დაუმჯდარი ხასიათი, ეს სიცილი და ეს მხიარულება? მსვე ყმაწვილი ფრანკუზები არ არიან, რომელნიც თავის დროზედ ისარივით მიეშურებიან მტრის ტყვიას? მსვე სტუდენტობა არ აქრობს სიბნელებს სისხლის დვრით, რომ სიცოცხლემ ნათელი დაბადოს?

×

ცას-ქვეშეთში ვერ მოსძებნის კაცი ამნაირს შვილების პატრონს დედამას, როგორიც საფრანგეთშია; ცას-ქვეშეთი არ მოსწრება პარიჟელი ახალგაზდა ყმაწვილისთანა თავგანწირული, მამულის მოყვარე! რისთვის?

მისთვის რომ პარიჟელისთანა გაერთლებულს, აღზრდილს ყმაწვილობას ვერსად იპოვი. ეს პატარა გამუ-

საქმე ათს წელს გაგრძელდა, ათი წლის განმავლობაში კამისია მამატაბულ ჯამაგირით მუშაობდა ამ საგანზე; ათი წლის განმავლობაში, არც ერთს მიწის პატრონს არ შეეძლო ესარგებლა თავისი მიწით, როგორც მას სურდა და მოეკიდა საფუძვლიანად ოჯახობისათვის ხელი, რადგანაც არ იცოდა დარჩებოდა თუ არა უწინდელს ადგილზე; ამის გამო ცოტა არ იყოს მთელი ხალხის ოჯახობა დევსა.

ამ ნაირად თვით საქმემ აჩვენა, რომ მისი გარდაწყვეტა ისე ადვილი არ ყოფილა, როგორც წინ-და-პირველად ეგონა ყველას.

პი რაში ყოფილა ეს სიბნელები.

აღმოჩნდა, რომ ყოფილან ისეთი ადგილები, რომელზედაც შთამომავლობით უმუშვენათ რამოდენიმე მოდგმას; მრავალი ამნაირი ადგილები გამოჩნდა თურმე. მერე ნახეს, რომ თითქმის ყველა ადგილები, მთა, ტყე-ბისაგარდა ამნაირი ყოფილან. ამის გამო ახალი გამოძიება დასკრდა ამისთანა საქმეო კუთხილებას და ხანგრძლივ გამოძიების შემდეგ აღმოჩნდა, რომ პუხაზეთში მიწა-წყლის საკუთრება მაინც არ ყოფილა თურმე. ამის გამო მიწა-წყალი შეირაცხა სახელმწიფოთ და ახლა მცხოვრებლებს ურიგებენ შემდეგი ანგარიშით:

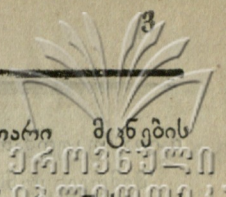
თავდაზნაურებს მიეცემა ოც და ხუთ-ხუთი დესიატინა ყოველს ოჯახში მამაკაცზე და გლეხებს კი—ექვსა.

აქ როგორც აზნაურობა, აგრეთვე გლეხობაც იქნებიან მიწის პატრონებათ და ამ მხრით ხალხი პუხაზეთში უფრო კარგს ეკონომიურს პირობებში იქნება, ვიდრე სხვა ჩვენს ქვეყნებში.

ამასთან ამბობენ, რომ მიწის დარიგების შემდეგ იმოდენი ცარიელი

რული უდვოდა, უსახლო, უკარო, უმამო, ობოლი მაწანწალა, თავგაქექლი ცელქი, რომელიც აუღიტორიებში თავისი მოუსვენარი ტიტინით, ხტუნვით საშველს არ გაძლევს, რომ ხეირიანათ, წყნარათ ლექცია მოისმინო, ეს პატარა ფრანკუზის გამენი ამ ცელქობაში, ამ ხუმრობაში თურმე ბრძენს და დამჯდარ ხასიათით ვაქსავით არ იწურთნის გონებას! მსვე განსწავლული ქუჩა-ქუჩა რომ დაეხეტება და სხვა და სხვა გამოფენილ მხატვრობებს, თუ სტატუეტს, თუ მუზეუმებს ათვალთვრებს, თურმე ნუ იტყვი, შენსავით, შენ განსწავლულ და უნივერსიტეტში გამოჩარხულსავეთ, არ აჩერდება იმას, რაც მართლა რომ შესამჩნევია და ყურადღების ღირსი და სანამდის შენ მხატვრობის შინაარსს გაიგებდე, ეს ყმაწვილი საშინელის სიმანვილივით მთელს მხატვრობის აზრს არ კი იგავით გვესერის ცხვირში, მაშინ როდესაც შენ ჯერ კიდევ განჩხრეკაც, დათვალთვრებაც ვერ მოგისწვრია!

×

მიწა არ რჩება თურმე, როგორც კომისიის ეგონა.

აქ აზნაურობამ, ბატონ-ყმობის მოსპობის შემდეგ, უფრო მარჯვეთ მოჰქიდა ხელი ოჯახობას და იქნება არც ისე დაღარბდებს, საზოგადოთ, როგორც სამეგრელოში და იმერეთში, რადგანაც აფხაზეთში ბატონ-ყმობას სულ სხვა ხასიათი ქონდა.

ბოლო დროს აფხაზეთში ქურდობა საშინლად გახშირდა და ამის გამო ხალხი თან-და-თან ღარიბდება. ბევრი ღონის ძიება არ მოიხმარა მართებლობამ ამ საქმის მოსასპობელად, მაგრამ სულ ამოდ ღარიბი: ბოლოს თითონ ხალხმა მართებლობის ნებადართვით მოინდომა ქურდობის მოსპობა და კიდევაც მოსპოა, აი რა საშუალებით:

შოველს სოფელში არიან აღმორჩეულნი ხევის-თავენი. ამ ხევის თავეებმა ერთი კვირის განმავლობაში ან უნდა ქურდი აღმოაჩინონ და ან უნდა პატრონს გარდაუხადონ დაკარგული ნივთის ფასი.

ის პირი, რომელიც იქნება ქურდით შემჩნეული, უნდა დაიკარგოს სიმბირში, საზოგადოების გარდაწყვეტილობით. ამ ნაირმა ხალხის განკარგულებამ ისე დაფთხო ქურდები, რომ ნებისც არ იკარგება ახლა აფხაზეთში.

შესაძლო საქმეა, რომ ზოგჯერ უბრალოთაც დასაჯოს კაცი ამ ნაირი განკარგულებისაგან, მაგრამ ისეც უნდა ვსთქვათ, რომ ამნაირი უკანონობა ძალიან იშვიათად მოხდება ხოლმე, რადგანაც შეუძლებელი საქმეა ხალხმა არ იცოდეს ვინ ქურდობს და ვინ არა თავის სოფელში.

ჯერ-ჯერობით მრავალი ქურდად ნაჩვენები პარები გაგზავნეს რუსეთის სხვა და სხვა ლუბერნიებში.

ახლანდელი ადმისტრაციული აფხაზეთი არის შემდგარი ორ ნაწილისა-

გან: თვით აფხაზეთის და სამურზაყანოაგან. სამურზაყანო სძევს ორს მდინარეს შუა. აფხაზეთის მხრით განსაზღვრავს მდინარე ღალის-ძეა (ძველად ძაპეტის მდინარე) და სამეგრელოს მხრით მდინარე მნგური.

აქ მთელი ხალხი წმინდა მეგრული ენით ლაპარაკობს, განსაკუთრებით ის ნაწილი, რომელიც მნგურის ნაპირებზე სახლობს.

მ—ლი

სოხუმი

უცხო ქვეყნები

საშრანგეთი. („დროება“ კორესპ.) (დასახრ.) საფრანგეთის ტახტს ჰყვანდა სამი მოცილე: ნაპოლეონის შვილი, ძველი მეფეების შთამომავალი — გრაფი შამბორი და ორლეანის სახლის შვილი — პარიჟელი გრაფი.

რადგანაც ერთ ტახტზე სამი კაცი ვერ დაჯდებოდა, და რადგანაც თვით საფრანგეთსაც არ ჰქონდა სურვილი მონარხიული წესების შამოღებისა და მეფეების ყოლის, ამისთვის ტიერმა საუბრებდნენ არჩია კანონიერათ და სამუდამოთ რესპუბლიკის დაარსება. ეს იყო ქვეყნის სურვილი.

მაგრამ, საუბედუროთ, ამ ჰაზრისა არ იყვნენ ნაციონალური ძრების მონარხისტები, მეფეების მომხრენი. ბონაპარტისტებს ნაპოლეონის შვილი უნდოდათ იმპერატორათ, ლეგიტიმისტებს — გრაფი შამბორი და ორლეანის ტახტს — პარიჟელი გრაფი. შევლა თავ-თავისთვის მუშაობდა და ქვეყნის სურვილს და ბედნიერებას ყურადღებას არ აქცევდნენ.

როცა ტიერი შეუდგა საფრანგეთის სურვილის აღსრულებას, მონარხისტებმა ხრიკი უყვეს და ჩამოაგდეს იმ სიმალლიდამ და ღირსებიდამ,

მაგრამ ეს ხალხის გონებით სიმალლეს არ ამტკიცებს, რომ ბისმარკი ებრძვის ამ სენს და არა ბერმანია? ბერმანია დღეს დესპოტიზმში ელის ძველათ ნაძღვევს კეთილდღეობას და ფრანკუზი კი დესპოტიზმის ამოფხვრავი.

ვინ არის მართალი? ინგლისელები გვიპასუხებენ ამ შემთხვევაში, რომ საფრანგეთი უფრო სწორს გზაზედ დგანანო.

ეს აუარებელი ხალხი ასრე დატრიალობს ამ ქუჩებზედა, ეს ორი დღეა.

ეს განლაგს შობის დღეები. ამ ფიცრების ღუქნებს, ამ ვაჭრობას, რასაკვირველია, ისევე ის დანიშნულება აქვს, რაც ჩვენს მემამულეების ვაჭრობას ოფილისში თუ მუთაისში. მაგრამ, ჩვენი მეწვრიმალეების ყვირილის მაგიერათ, აქ იცით, როგორ შამოიტყვილებენ მუშტრებს ღუქნებში?

ხედავ აქ რალაც თხემის სიმალლესავეთ აუგიათ, ზედ სანთლებია გაჩირადლებული, იქვე თვალთმაქცუ-

რომელზედაც ქვეყნის ხმამ და სურვილმა აღიყვანა — სფრანგეთის პრეზიდენტობიდა. საკვირველი არ არის, რომ მონარხისტებმა ეს მოახერხეს, რადგანაც ნაციონალური ძრების უმრავლესობას ისინი შეადგენდნენ.

ეს ცელილება მმართველობაში ანუ ტიერის გამოხელა პრეზიდენტობიდა მოხდა 24-ს მაისს 1873 წ. და მის ადგილზე იმავე უმრავლესობამ, რესპუბლიკის პრეზიდენტათ, დანიშნა უფერული მარშალი მაკ-მაჰონი, შვიდი წლის ვადით.

შემდეგ ტიერის პრეზიდენტობიდა გამოხელისა, მონარხისტები უფრო გამოჩენილათ შეუდგნენ თავის მიზნის სისრულეში მოყვანას. ნაციონალურს ძრებაში რესპუბლიკელებს ძალა არ ჰქონდათ, რადგანაც უმცირესობას შეადგენდნენ და რაც ტიერი სამსახურიდამ გამოვიდა, თითქო მათ ყოვლისფრის იმედი დაეკარგათ. თვით ძრება საოცარ სურათს წარმოადგენდა: ერთის მხრით იყვნენ სამი სხვა და სხვა რჯულის, ჩვეულების და მიზნის კაცები; მეორე მხრით, რესპუბლიკელები, ყველანი ერთად შეერთებულნი და ერთის მიზნისანი; ერთის მხრით ოთხასი სხვა და სხვა ფერის მონარხისტები, მეორეს მხრით სამასი რესპუბლიკელები, რომელნიც ყველანი მზათ იყვნენ ქვეყნის ბედნიერებისათვის თავი დაედვათ.

ამ ორს სულ სხვა და სხვა მცენების ბანაკს შუა ყოველთვის უთანხმოება და შური არსებობდა. რესპუბლიკელები სცდილობდნენ რესპუბლიკის დაარსებას, მონარხისტები კი მონარხიას, მაგრამ, მათდა საუბედუროთ და რესპუბლიკელების და აგრეთვე სრულიად კაცობრიობის საპნარულოთ, ერთმანეთში ვერ მოთავსდნენ, რადგანაც განცალკევებით

რათ მოართული მასხარა ზის, მახვილობს და მღერის; ეს ხმაურობა ხალხს აგროებს; ყველა იცინის, მხიარულობენ და ამ მხიარულობაში აკი ერთს ორი ფრანკი არ გამოტყვილებს რალაც ჭრელ ქეში, მეორეს ხუთი — რგოლში და სხვ.

იქ ზორბა ეინმე გაგორებულა ქუჩაზედ და ყვირის, ხმაურობს, ფაცა-ფუცობს; გაკვირებული მოსიერნე ხალხი, თუ სტუდენტობა შემოერტყმება ირგვლივ. რა ამბავია?

— მითი რამ გამოვიგონე; ვისაც გნებავს, ორ ფრანკთ გასწავლით! ამ კოლოფებში რამდენიც გნებავს, იმდენი ფული ჩაყარეთ, კაცს მაგის გაღება არ შეეძლება, თუ არა ჩემი ხერხით!

ვინ იქნება ისრეთი ცნობის მოყვარე, რომ ამ კოლოფის გაღებას არ შეუდგეს. მითი ატრიალებს, მეორე ანძრევს, მესამე მუშტს ურტყამს; ბოლოს ორ-ორი ფრანკი გამოიღებს.... შევლას აცინებს და ასიამოვნებს.

მესამე ადგილას ჰკითხულობ დიდის ასრებით გამოცხადებას: აქიტა-

მონარხისტებს საკუთარი მცენების მეფეები სურდათ.

ეს უთანხმოება და ქვეყნისათვის საზარელი შური ნაციონალური ძრებისა განგრძელდა 25-ს თებერვლამდე 1875 წ.

ბოლოს დადგა ის დრო, როცა ზოგიერთ მონარხისტებმა ცხადათ დაინახეს, რომ იმ მდგომარეობაში, რომელშიაც ისინი იყვნენ, მათს სურვილს აღსრულებაში ვერ მოიყვანდნენ; ამისთვის საუბრებდნენ დაინახეს იმ უფერული რესპუბლიკის დაარსება 1880 წლამდის, რომლითაც ეხლა საფრანგეთი კმაყოფილდება.

მითა მონარხისტმა უ. მალონმა, ეხლანდელმა სახალხო განათლების მინისტრმა, შეიტანა წინადადება, რომლის ძალითაც რესპუბლიკური მმართველობა უნდა გამხდარიყო კანონიერ მმართველობათ 1880 წლამდის, ე. ი. მინამდის, სანამდის მარშალი მაკ-მაჰონი პრეზიდენტათ იყო ამორჩეული, და შემდეგ კი ისევე ხელახლათ უნდა მოხდეს მოლაპარაკება შესახებ სამუდამოთ ახალი მმართველობის ფორმის დაარსებისა.

ამ შემთხვევით, რასაკვირველია, რესპუბლიკელებმა ისარგებლეს და ერთბაშით ყველანი დაეთანხმნენ.

აი ასე დაბოლოვეს დროებით ერთმანეთ-შორის შური და შეადგინეს ახალი რესპუბლიკური კონსტიტუცია.

ამ კონსტიტუციის ძალით, პრეზიდენტს მაკ-მაჰონს პირადათ განუსაზღვრელი უფლება აქვს, თითქმის ის უფლება, რაც მეფეს. შურო ჰქვიანი კაცის ხელში ძლიერ საშიშ ღონის-ძიებათ შეიძლება და გამხდარიყო, ეს პირადი უფლება, მაგრამ, ქვეყნის საბედნიეროთ, მაკ-მაჰონი ისე მდიდარი არ არის ჰქუით, რომ რაიმე ხალხის წინააღმდეგობა გაბედოს და მინდობილი

ლიელს მშეთუნახავს ნახავთო, ათ სანტიმათო.

შედის ურიცხვი ხალხი მშეთუნახავის საცქერლათ და გამობრუნებული ყველანი ამბობს, რომ ერთ ფრანკთ ღირდა ამნაირათ დატყვილება! ყველანი კმაყოფილნი არიან.... და სხვა და სხვები.

აგრე ათენებს პარიჟი თავის დღეებს და აგრე მართავს ფრანკუზი თავის დაულალავათ მომავალს საათს. სიცოცხლე მით არის ტკბილი, რომ ჭირი ღნინათგჩვენებო; ცხოვრებას მაშინ ელოდო, როცა თავისუფლება ნოგვენიჭებო, ამბობენ ფრანკუზები.

ჭირის ძღვეა, ღნინის დრო და თავის ცნობა ერთი მეორეს ეკადებიან, ერთი მეორეს ეხმარებიან, ერთი მეორის შეთანხმებით ხალხი იწვრთნება, იზრდება და შორდება იმ წყვილას, რომელიც თრგუნავს ცხოვრებას, აქრობს სინათლეს და ამუსიკებს მეკობრეებს.

N.

პარიჟი, იანვრის 2-ს

ძალა უკუღმართად მოიხმაროს.

შემდეგ კონსტიტუციის შედგენისა ნაციონალურ კრებას სხვა საქმეთი-
თქმის არა ჰქონდარა და ამისთვის იძულებული იყო დაშლილიყო სა-
მუდამოთ და ახალ წყობილებისათვის ალაგი დაეცალა. ძლიერს კრება მი-
ხედა, რომ ეხლა თვით ქვეყნისათვის უნდა დაეცალა ალაგი, რომ თვით ხალხს მოეკიდნა ხელი თავის საქმე-
ებისათვის; ამისათვის 8-ს მარტს 1871 წელს ამორჩეული ნაციონალური კრება, დაიშალა სამუდამოთ გასულს 31-ს დეკემბერს 1875 წ.

ამ კრებამ იცოცხლა თითქმის ხუთი წელიწადი და საფრანგეთისათვის თითქმის ხუთი საუკუნე. კრების წასული მოქმედებები მომავალ ისტორიას ეკუთვნის და იმედია, რომ კიდევაც ღირსეულათ დააფასებენ.

კონსტიტუციის ძალით, ორი პალატა: სენატი და დეპუტატების კრება ანუ კანონ მდებელი პალატა უნდა შეიყაროს 8 ს მარტს 1876 წელს.

ამისათვის ეხლა მთელს საფრანგეთში გაცხარებული ყრილობები არის გამართული, რადგანაც 30-ს იანვარს უნდა ამოაჩიონ სენატორები და 20-ს თებერვალს დეპუტატები.

რესპუბლიკელებს სრული იმედი აქვთ, რომ ამ საკენჭო ომიდამ სრული გამარჯვებული გამოვლენ და საფრანგეთი აირჩევს ისეთ ღირსეულ პირებს, რომელნიც ქვეყნს მიანიჭებენ მყუდროებას, კეთილ-დღეობას და ძალას.

რესპუბლიკელებს მით უფრო იმედი აქვთ გამარჯვებისა, რომ თუკი თვით ნაციონალურ კრებაში სადაც უმცირესობას შეადგენდნენ რიცხვით, მოახერხეს ამორჩევა სამოცდა ხუთმეტ სენატორში სამოცდაცხრა რესპუბლიკელისა რომლის ამორჩევა კონსტიტუციის ძალით მიენიჭა კრებას, მაშ უფრო არ უნდა განძლიერდეს მათი წყობა, როცა ქვეყანასაც იგივე სურს, რაც რესპუბლიკელებს — რესპუბლიკა-საერო მმართველობა?

დ. დ.

პარიზი, 8 იანვარს

ნარკვი

1874 წლის განმავლობაში ლონდონში აუშენებიათ 7,764 ახალი ს ხლი და 145 ახალი ქუჩა გაუყვანიათ. ამას გარდა იქვე ამჟამად 3,542 სხვა და სხვა გვარი შენობები შენდება.

*
**

მდინარე ტემზაზე (ლონდონში) ახალგვარი მარულა გაუმართავთ. რამდენიმე ახალგაზდა უმაწვილი კაცი, კაპიტანი ბოიტონიანგან გამოგონილის ტანთსაცმელით შემოსილნი, დაწვებიან მდინარეზე ერთი ერთმანეთის გვერდით. სათითაოთ ყველს თითო ნიჩბი უჭირამთ ხელში და ფეხთანაც პატარა დროშა აქვსთ. ნიშნის მიცემის შემდეგ, ყველანი ერთდ გასწვევენ და ვინც პირველათ მიადწევს სანაძლეო ადგილზე, მიიღებს საჩუქარს, რომელიც სხვა და სხვა გვარი ხელოვნური ნაწარმოებისაგან არის შემდგარი. ამბობენ, ამგვარი მარულა მოდაში შემოსულათ.

განცხადებანი

LA VELOUTINE

(ველუტინი)

ერთნაირი ბრინჯის კუდრი (უმარილი), ბისმეტით გაკეთებული.

იეთი ზედმოქმედება აქვს აღამიანის ხორცის კანზე, რომ აღობობს და ახალგაზდა აღამიანის კანს დაამსგავსებს.

ძანს ეკერება და არა სჩანს.

შ. ძ ა ი — გა მ ო მ გ ო ნ ი.

pommade satin

(ატლასის კომადა)

ხელების კანის რბილად შესანახავად; ზამთარში არ დაუკლებდა ხელის კანი, ვინც ამ კომადას ხმარობს.

9, Rue de la Paix, Paris

156—4

რუსეთსა და ამერიკას შუა აღმავლობითი

ვაჭრობა

ეროვნული ბიზნისოთქვა

მ. ს. ბეთანელი

დ. ა. ნაზლი

კ ო მ ი ს ი ო რ უ რ ი ა გ ე ნ ტ ო ბ ა
ბეთანელი და ანს.

ჩილადელფიაში (ჩრდილოეთ ამერიკის შეერთებულ შტატებში)

დაარსებულია 1874 წელს.

ამერიკაში მიაქვს:

რწყილის წამალი, მატყლი, გაუყვებელი აბრეშუმი, კაკლის კუნძი, ბზის ხე, სპარსული ხალიჩები და სხვა ძავეკასისა და რუსეთის ნაწარმოები.

ამერიკიდან გამოსაქვს:

სამიურნეო იარაღები, რკინისა და ფოლადის ხელობა და ყოველ გვარი მაშინები.

მთავარი აგენტები რუსეთისათვის ჰინრიხ დისტონისა და შვილიშის სახერხავი მაშინებისა (Henry Disston et Sons' Keystoue Saw, Iool, Steel et Fil Works, Philadelphia) და ოცი სხვა ამერიკის საუკეთესო ფაბრიკებისა და ქაონებისა.

შირმის ადრესი ჩილადელფიაში: Betanelly et Co, 430 Walnut Street Philadelphia, Pa. United States of America.

მ. ს. ბეთანელი, ჩილადელფიიდან, ამ ქ მ აღ მოკლე დროსთი

მთელისში იმყოფება და საქმისათვის მიიღებს მსურველთ ორშაბათობით, ოთხშაბათობითა და პარასკევობით, დილის 10 სათიდან შუდღემდე და ნაშუადღევის 3 დამ 6 მდი, „ლონდონის“ სასტუმროში.

6—4

1876 წ. 7 იანვრიდან ქ. შუთაისში გაიხსნა, მმართველობის ნებართვით, ვაჭრობისთვის ერთ-კლასიანი პირველ-დ-წყებითი სასწავლებელი პანსიონით.

ესი შკოლაში მოსიარულე უმაწვილებისთვის წელიწადში თითოზე 40 მან. და პანსიონი გრებისთვის 250 ან 300 მან.

პანსიონირს, რომელიც იხდის წელიწადში 250 მან., უნდა ჰქონდეს თავისი: ორი ტანისამოსი—სახამთრო და საზ-ფხულო, სამი პერანგი და მისი ამხანაგი, ფეხსაცმელი, კრაოტი, ღერბი, ბალიშა, ხალიჩა, მუთაქა, ორი ბალიშის პირი და ორი ზეწარი.

პანსიონერს, რომელიც იხდის წელიწადში 300 მან., მხოლოდ პირველს მისვლასზე უნდა მოჰყვეს ყველაფერი ტანისამოსი და ქვეშაგები; ხოლო შემდეგში ამ 300 მან. ყოველ გვარი ხარჯი იქნება სასწავლებლის მზრუნველზე.

ვინც 250 მან. იხდის, იმან აგრეთვე უნდა იქონიოს ყოველთვის

თავისი სახლმძღვანელო ნივთები (წიგნები და სხვა).

ფულის შემოტანა შეიძლება ნახევარ წლობით: პირველი ნახევარი ფასისა შემოსვლისათანავე და მეორე ნახევარი ექვსი თვის შემდეგ.

ალექსი ზივინაძე

დაიბავდა და ისეიღება ძალადან და ანს. წავნია მალ ზიში და პირსხატის სობოროს გალავანში ი. ახალშეოვთან.

ლექსიკონი

განმარტება უსალფუნთა სიტყვათა, შესახებ ისტორიულის და გეოგრაფიულის სტრუქტურით; ამასთანავე მოკლე ნაწილი განმარტება ფსალმუნთა ზედა წარწერილთა.

შედგნილი და გამოცემული ი. ახალშეოვის მიერ.

ფასი მქვსი შაური.

(3—2)

რპ. ზნა.	ლილა.	საღამ.	III კ.	III კ.	საცხლის გვეგვი	ფოგება	ბირჟა	მან. კაპ	მაზანდა	მან. კაპ
მთელისი . . .	9 36	4 54			ა) შოთილამ:	ა) მთელი სიდა მ:	პეტერბურგი, 17 იანვ.		მთელისი, 20 იანვ.	
მცხეთა . . .			68	38	მდესისკენ — ხუთშაბ. შუადღეზე	სამზღვარ გარეთ, შუთაისს, რუსეთს			პური შორაგალის ფთ.	90
მორი . . .	12 21	8 41	2 40	1 23	სტამბოლს — კვირაობით დილას.	— ყოველ დღე კვირას გარდა. შუგდ.	მთი მანეთი ღირს:		ჭერი ფუთი . . .	55
ხაშური . . .	2	11 10	3 92	2 18	ბ) სოხუმიდამ:	ოთხშ., მზურგეთს — პარასკ და	ლონდონში 32 პენსი.	84	ბაბა მრევისა, ფუთი . . .	54 40
ბეჟათუბანი . . .			4 42	2 46	შოთს — ოთხშაბათს, დილით.	ორშაბ. ბაქოს — ორშ. სამშაფ. და	პარიზში 334 სანტიმი.	89	— ამერიკისა, ფუთი . . .	6 30
შვირილა . . .			5 81	3 23	მდესას — ოთხშაბათს, შუადღეზე.	შ.ბ. ძახეთს — სამშ. და შაბ.	ქსკონტი(სარგებლისფასი)	6	ბაპტისტი ბაბა ფთ.	8
შუთაისი . . .	8 23		6 75	3 75	შოთილამ: I II III	მთელისისა და შოთისაკენ — ყო	ბანკის ბილეთი 5%	100 25	მატყლი თუშური ფთ.	7 50
სამტრედია . . .			7 73	4 29	სოხუმამდი . 4 * 3 * 1 * *	ველ დღე, კვირას გარდა. მზურ-	მოგებიანი(პირველისესხი)	226	— მარაქისისა ფთ.	7 50
ახ.-სენაკი . . .			8 57	4 76	ჭერჩამდი . 20 50 15 50 5 * *	გეთს — ორშ. და პარასკ. შუგდიდს	მოგებიანი (მეორე სესხი)	217 75	პბრეშუმი ნუხური გრ.	2 60
შოთი . . .	11 44		9 75	5 42	ტაგანროგ. 34 * 27 * 8 60	— ოთხშაბ.	გარაოს ფურცლები:		ჭონი, ფუთი . . .	4
შოთი . . .	8 40				მდესსამდი. 38 * 30 * 9 60	შოველგან ყოველ დღე, კვირას	მთელ. საზნ. ბანკისა.	94	ჭონის სანთელი ფუთი.	5 60
ახ.-სენაკი . . .			1 18	66	ტელეგრაფი მ. კაპ	გარდა.	ხერსონის ბანკის (5 1/2)	88	სტეარონის სანთელი, ფ.	10 20
სამტრედია . . .			2 61	14	მცი სიტყვა მთელისილამ:	ა) შოთილამ:	მოსკოვის (5%) . . .	86 75	ხორცი ძობისა, ლიტ.	55
შუთაისი . . .	11 51		3 41	69	მთაისს, შოთს . . .	ბ) შოთაისილამ:	აქციები:		— ცხვისა, ლიტრა . . .	65
შვირილა . . .			3 98	21	ბორს, დუშეთს, სიდნახს	შოველგან ყოველ დღე, კვი-	ლონდონის სავაჭრო ბანკის	172	სპირტი, ვედრო . . .	6 60
ბეჟათუბანი . . .			5 33	2 96	როსტოვს მდესას მოსკოვის	რას გარდა.	შოთი-მთელ რკინ. გზის	139 50	შაქარი, ბროც. ფუთი . . .	7 80
ხაშური . . .	5 41		1 65	84 3 24	პეტერბურგს, პარსუვას . . .	ა) შოთილამ:	შავიზღვის ცეცხ. გემების	560	— ფხვნილი ფუთი . . .	6 40
მორი . . .	7 23		3 67	36 4 9	მსვალეთში, შვეიცარიაში	შოველგან ყოველ დღე, კვი-	ძავეკაზის და შერკუთის . . .	168	ქავა გრგვლი ფუთი . . .	19 25
მცხეთა . . .			9 85	4 10	იტალიაში და საფრანგეთში.	რას გარდა.	პირგ. საზღვევ. საზოგ.	665	შუთი ქუჩჯუთისა ფთ.	6
მთელისი . . .	10 16		7 24	9 75 5 42	ინგლისში.	ა) შოთილამ:	პეტერბ. საზღვევ. საზ.	263	მქოლი 1/2 იმპერიალი . . .	6 15
						შოველგან ყოველ დღე, კვი-	მოსკოვის საზღვევ. საზ.	257 65		